

Til beslutningsforslag nr. B 150

Folketinget 2016-17

Skriftlig fremsættelse (20. april 2017)

Udenrigsministeren (Anders Samuelsen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om et dansk militært bidrag til NATOs fremskudte tilstedeværelse i Baltikum og Polen

(Beslutningsforslag nr. B 150)

Regeringen anmoder om Folketingets samtykke til, at et dansk militært bidrag stilles til rådighed for NATOs fremskudte tilstedeværelse i de baltiske lande og Polen. Beslutningen om etablering af NATOs fremskudte tilstedeværelse blev truffet på NATO-topmødet i juli 2016.

Den fremskudte tilstedeværelse består af en multinational bataljon i hvert af de baltiske lande og Polen, som er anført af en rammenation. Den fremskudte tilstedeværelse vil utvetydigt demonstrere NATO-landenes alliancesolidaritet og understrege viljen til at beskytte NATOs befolkning og territorium mod enhver aggression, idet et angreb på NATOs fremskudte tilstedeværelse vil udgøre en aggression mod flere allierede. Det har været vurderet nødvendigt at etablere den fremskudte tilstedeværelse i lyset af den usikkerhed, som er afstedkommet af bl.a. Ruslands ulovlige annektering af Krim-halvøen, handlinger i Østukraine samt udviklingen i det generelt mere komplekse sikkerhedsbillede, som Alliancen står overfor mod øst. Således har særligt de baltiske lande og Polen oplevet en stigende militær aktivitet i deres østlige nærområde. Den fremskudte tilstedeværelse er en defensiv og proportionel reaktion på dette mere komplekse sikkerhedsbillede i regionen og følger af alliancelandenes bestemmelser.

Regeringen ønsker, at Danmark skal bidrage til troværdigheden af NATOs artikel 5 i Washington-traktaten og sende et klart signal om alliancesolidaritet. Som følge heraf ønsker regeringen at indgå i den fremskudte tilstedeværelse med et bidrag i Estland, hvor Storbritannien er rammenation.

Det samlede danske bidrag vil bestå af op til ca. 200 personer i form af en enhed af kompagnistørrelse med nødvendige støttefunktioner, som udsendes for en periode på ca. tolv måneder fra omkring årsskiftet 2017/2018. Der er ikke truffet beslutning om forlængelse eller fornyet udsendelse, idet dette kan blive relevant på et senere tidspunkt, jf. afsnit VI i beslutningsforslaget. Hertil skal bemærkes, at der i NATO på nuværende tidspunkt ikke er taget stilling til spørgs-

målet om varigheden af den fremskudte tilstedeværelse, men der er forventning om en flerårig tilstedeværelse. Forud for udsendelsen og som en del af styrkebidraget vil op til ca. ti stabsofficerer blive udsendt til Estland til det britiske og estiske hovedkvarter. Ved udsendelsen af det danske styrkebidrag vil den øverstkommanderende danske stabsofficer, den såkaldte *red card holder*, få til opgave at sikre, at indsættelsen af det danske styrkebidrag sker i overensstemmelse med Folketingets samtykke. Cyberkapaciteter vil endvidere kunne indgå i det danske militære bidrag.

Under tilstedeværelsen skal det danske styrkebidrag, inden for rammerne af NATOs direktiver og retningslinjer, gennemføre aktiviteter som led i den fremskudte tilstedeværelse, herunder indgå i trænings- og øvelsesaktiviteter i koordination med de respektive rammenationer og på tværs af modtagenerationerne.

Det danske bidrag vil i forbindelse med udsendelsen være tillagt beføjelser i henhold til adgangen til udvidet selvforsvar af egne og allierede styrker. Det danske styrkebidrag vil være under operativ kontrol af NATOs øverstkommanderende i Europa, der samtidig gives bemyndigelse til – såfremt det af hensyn til den samlede opgaveløsning måtte findes formålstjenstligt – at delegere operativ kontrol til chefen for den britisk-ledede bataljonskampgruppe i Estland. Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando i hele udsendelsesperioden.

Det folkeretlige grundlag for det danske militære bidrag er et samtykke fra de baltiske lande og Polen. Under NATO-topmødet i Warszawa i juli 2016 besluttede stats- og regeringscheferne, herunder fra de baltiske lande og Polen, enstemmigt etableringen af den fremskudte tilstedeværelse. Såfremt der opstår en situation, hvor de baltiske lande eller Polen bliver udsat for væbnet angreb, er der i henhold til FN-pagtens artikel 51 en adgang til individuelt og kollektivt selvforsvar. FN-pagtens artikel 51 vil derfor være det folkeretlige grundlag for et dansk militært bidrags adgang til at anvende magt i kollektivt selvforsvar af de baltiske lande og Polen.

Den fremskudte tilstedeværelse er en defensiv og proportionel reaktion på et komplekst sikkerhedsbillede i Central- og Østeuropa. Det kan dog ikke udelukkes, at der opstår behov for anvendelse af militære magtmidler i overensstemmelse med mandatet til udvidet selvforsvar. På baggrund af mandatet til udvidet selvforsvar samt bevæggrunden og om-

stændighederne, der knytter sig til etableringen af NATOs fremskudte tilstedeværelse, forelægges sagen for Folketinget med henvisning til Grundlovens § 19, stk. 2. Folketinget anmodes om at meddele sit samtykke til, at et dansk styrkebidrag indgår i den fremskudte tilstedeværelse, som beskrevet ovenfor i afsnit I og II.

Såfremt et medlemsland i NATO-alliancen får krænket sin territoriale integritet, og Det Nordatlantiske Råd på den baggrund beslutter, at der er tale om en artikel-5 situation i medfør af Washington-traktaten, vil Folketinget blive inddraget på ny.

Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere eller forlænge bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i forhold til de i afsnit I og II beskrevne opgaver, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.